

KİÇİK PERİHELİLİ KOMETLƏRİN TƏSNİFATI

İsgəndərli H.İ., Quliyev Ə.S.

Bakı Dövlət Universiteti

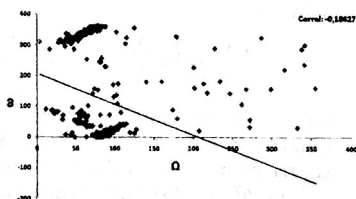
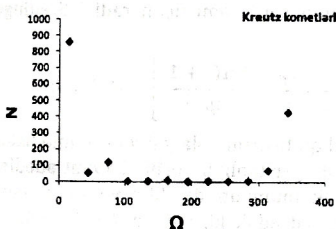
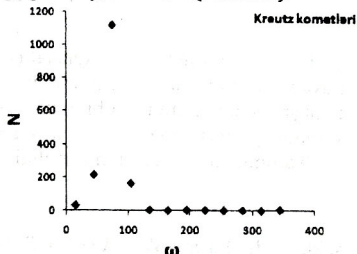
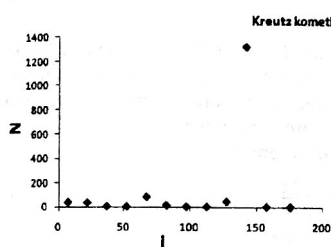
husniyye.isgenderli@gmail.com, quliyevayyub@gmail.com

Kiçik-periheliyalı komet qrupları və onların mənşəyi məsələsi 140 ildən artıqdır ki, gündəmdədir. İlk dəfə olaraq, Kreutz, sonradan onun adı ilə adlandırılan, ilk belə qrupu müəyyən etdi. Kiçik-periheliyalı komet qruplarının adları onları müəyyən edən mütəxəssislərin - Kreuts, Meyer, Kraxt və Marsdenin adları ilə əlaqəlidir. İşdə aşağıdakı formal orta qiymətlərə malik 1678 kometə baxılmışdır:

$q_{cp} = 0.0059$ ($\sigma = 0.00344$); $\omega_{cp} = 79^{\circ}.93$ ($\sigma = 14.58$); $\Omega_{cp} = 135^{\circ}.10$;

($\sigma = 164^{\circ}.05$); $i_{cp} = 143^{\circ}.35$ ($\sigma = 2.79$),

burada σ orta kvadratik kənarçıxmadır. Periheliyanın formulların vasitəsilə təyin edilmiş uzunluq və eni $L = \Omega + \arctg(\tg\omega \cos i)$; $B = \arcsin(\sin\omega \sin i)$.

Ədəbiyyat:

1. Kreutz, H. Untersuchungen über das cometensystem 1843 I, 1880 I und 1882 II /H. Kreutz // Kiel, Druck von C. Schaidt, C. F. Mohr nachfl, 1888.
2. Kreutz, H. Untersuchungen über das cometensystem 1843 I, 1880 I und 1882 II /H. Kreutz // Theil, Publication der Koeniglichen Sternwarte in Kiel, 1891.
3. Kreutz, H. Anzeige betr. Ergänzungshefte zu den Astr. Nachrichten / H. Kreutz // Astron. – Nachrichten, 1901. – № 155. – P. 63.